

Diepenbeeks Natuur. Nieuws

België–Belgique
PB - P.P.
3590 Diepenbeek 1
BC 10109

Hulp voor onze ijsvogel.

Digitale nieuwsbrief.

Nog drie papieren nieuwsbrieven te gaan.

Al enkele jaren promoten wij onze digitale nieuwsbrief bij onze leden in plaats van de gedrukte versie. Dit vermindert onze kosten, spaart het milieu en men ontvangt het tijdschrift in kleur. Bovendien zijn er de regelmatige nieuwsflitsen die leden herinneren aan activiteiten of informeren over recente natuurnieuwtjes.

In deze tijd van besparingen, ook voor onze natuurvereniging, willen we langs deze weg een stap verder gaan en onze gedrukte nieuwsbrief afschaffen. Daarom vragen we aan iedereen om ons je e-mailadres te bezorgen. Dit kan eenvoudigweg door een e-mail te sturen naar David Berx, davidberx@pandora.be met de mededeling: inschrijving elektronische nieuwsbrief. Voor diegenen die niet over een e-mail adres beschikken, laat het ons weten, we proberen dan een oplossing uit te werken zodat u toch nog op de hoogte blijft van onze lokale activiteiten.

Natuurpunt Diepenbeek

Voorzitter: Jos Ramaekers, Houbrichtsstraat 2,
Diepenbeek, 011/351583

Secretaris: Richard Vuurstaek, Zinniastraat 17,
Diepenbeek, 011/322718

Penningmeester: David Berx, De Hutten 52,
Genk, 089/247702

Milieu- en Culturele raad: Gilbert Martens,
Plompaertstraat 22, Diepenbeek, 0472/329136

Jos Paulussen, Jagersstraat 28, Diepenbeek; 011/323962
Chris Dictus, Piannesbergstraat 19, Diepenbeek; 011/ 333692
Erik Nuyts, Kempenstraat. 136, Diepenbeek; 011/332382
André Witvrouw, Dautenstraat 42, Diepenbeek; 011/324382
Koen Thonissen, Nanofstraat 118, Diepenbeek; 011/256041

Woord van de voorzitter.

Beste Natuurpunters,

We schrijven al een zestal weken 2013. We hebben ook dit jaar weer vastgesteld dat klimaatopwarming niet tegenstrijdig is met een winterprik. Er bestaan dan toch nog zekerheden. Voor de natuur kwam de koudeprik net op tijd. Padden en kikkers moeten niet te vroeg wakker worden om dan mee te maken dat hun eitjes of jonge larfjes bevroren zijn bij een late vorst. Ook voor de eikels en hazelnootjes is het beter dat ze niet te vroeg bloeien. We merken aan wintervogels op onze voedertafels goed dat er vorige herfst bijna geen noten waren. Spechten, vinken, boomklevers laten zich nu veel vaker zien omdat ze in het bos geen eten vinden.

Op vlak van natuurbeleid kenden we geen winterprik, een nieuwe beleidsploeg in de gemeente en vele gemeentegrens overstijgende dossiers en projecten die in beweging komen. Het voorspelt een warme zomer. Met jullie steun kunnen we er iets mooi van maken.

Tot binnenkort, ergens in de natuur

Met vriendelijke groeten,

Jos Ramaekers
Voorzitter

Algemene vergadering juist voorbij.

De algemene vergadering van Natuurpunt is weer achter de rug. Onze traditionele jaarafsluiter lokte weer een 40 tal leden naar het Ontmoetingscentrum van Rooierheide. De voorzitter opende de vergadering en nam ons mee doorheen de realisaties van 2012. Onze activiteiten werden toegelicht. Het financieel verslag werd voorgelegd en toegelicht. Na de voorstelling van het beleid en de financiële werking in 2012 kreeg het door het bestuur gevoerde beleid het fiat van de aanwezigen. Het bestuur werd unaniem ontheven voor het gevoerde beleid.

Vervolgens lichtte de voorzitter de geplande activiteiten in 2013 toe en de begroting. De voorgelegde begroting was sluitend en werd unaniem goedgekeurd door de aanwezigen.

In primeur stelden elke conservator zijn reservaat voor aan de aanwezigen. Onze lokale natuurpareltjes passeerden één voor één de revue. Elke aanwezige besepte na de voorstellingen dat ieder zijn specifieke soorten heeft die het beheerwerk meer dan de moeite waard maken.

Ook in primeur was er een natuurquiz. De vragen waren erg gericht op onze eigen reservaten en gemeente. De aanwezigen bewezen met zijn allen dat ze een goede kennis hebben van wat er rondom hen en in onze natuurgebieden groeit en bloeit. Het was tevens een gelegenheid voor de aanwezigen om elkaar beter te leren kennen.

De avond werd door iedereen gesmaakt en dan hebben we het niet alleen over de lekkere kaas en wijn! Sommigen kijken nu al uit naar de volgende algemene vergadering in december, maar laat ons eerst maar genieten van de lente, de zomer en de herfst.

Busuitstap naar Zeeland zondag 24 februari 2013•

Onze uitstap naar onze noorderburen is een jaarlijkse traditie aan het worden.

We bezoeken diverse natuurgebieden aan zee en duin waar we voornamelijk vogels observeren maar ook van het landschap- en zee vergezichten genieten. Misschien zien we ook wel enkele zeehonden of bruinvissen.

Programma.

Opstapplaats 1: Parking GB, Tongersesteenweg 73 te Bilzen met vertrek om 8u00.

Opstapplaats 2: Carpoolparking te Diepenbeek langs de E313 met vertrek om 8u15.

s'Middags stoppen we ergens voor een tas soep en/of een kleine maaltijd.

Einde voorzien rond 20.00 uur.

Inschrijven door overschrijving van 15 Euro/persoon (-18 jaar is 10 Euro/persoon) op rekening **BE15-7755-9046-9030** van Natuurpunt Zuidoost-Limburg, p.a. Schotelstraat 23, 3511 Stokrooi. Met code de opstapplaats **1 of 2**.

Meebrengen: vogelgids, verrekijker, eventueel telescoop, stevig schoeisel, warme kleding en picknick

Gidsen: Jan Vandegoor en Jos Vandebroek

Natuurpunt werkt aan bijzondere graslanden in Nietelbroeken.

Natuurpunt beheert al 12 jaar het natuurgebied Nietelbroeken. Dit Europees beschermd gebied is onder meer belangrijk om zijn (half)open beekdalmozaïek met schraal hooiland op kalkhoudende, venige of leemige kleibodem. In het gebied komen een aantal zeer waardevolle graslanden voor, die echter verbossen en vervilten. Via een Quick Win project van de Vlaamse overheid werden bomen in de boszoom afgezet, braamkoepels verwijderd, boomstronken gefreesd en de vervilting aangepakt. Hierdoor is een aangepast hooilandbeheer mogelijk zodat de specifieke graslanden extra kansen krijgen.

Een belangrijk deel op de rechteroever van de Mombeekvallei, ter hoogte van de Nietelbroekhoeve en de hoeve Groot Terherken, heeft bijzondere landschappelijke waarde. Dit is ook het geval voor een klein deel van de linkeroever van de Mombeekvallei en het stroomopwaartse deel van de Brikbeekvallei. Natuurpunt heeft dan ook gekozen om dit landschap zo goed mogelijk te behouden. Het is een open tot halfopen landschap met zeer soortenrijke (schrale) graslanden op droge tot natte bodem, afgewisseld met loofbos met waardevolle voorjaarsbloeiërs en struweel.

Er komen enkele zones voor van het type blauwgrasland met bijzondere soorten zoals blauwe knoop, betonie, zeegroene zegge, karwijselie, kleine schorseneer, tormentil en voorjaarszegge. Deze kleine

oppervlakten liggen in een grotere structuur van glanshaverhooiland, kamgraslanden en voedselrijke ruigte. Via seizoensbegrazing houdt Natuurpunt de grotere structuur in stand. Het vervilten van de grasmat en te veel schaduw vanuit omringende boszomen, beperkte echter de uitbreidingsmogelijkheden voor de bijzondere soorten. De boszoom deinde de afgelopen jaren sterk uit en kroop de centrale hoefijzervormige weide en de omringende weilanden binnen. In kader van het Quick Win-project Natura 2000 kreeg Natuurpunt de mogelijkheid om met financiële ondersteuning van ANB het halfopen beekdalmozaïek te herstellen, met het accent op het blauwgrasland.

De uitgegroeide boszoom werd nabij de waardevolste relictten afgezet en ingericht voor hooilandbeheer. Het strooisel werd opgeruimd om meer kiemkansen te geven en het begrazingsraster werd verplaatst. Zo kunnen deze stukken opgenomen worden in het regulier hooiweidebeheer. Eind juni 2012 werden deze stukken gemaaid met de bosmaaier.

De centrale weide werd beheerd door een seizoensbegrazing. Om ook hier hooilandbeheer uit te voeren, werden de aanwezige stronken van eik, populier, wilg en es gefreesd. Er werden ook enkele bramenkoepels gemaaid. Eind juni werd deze weide voor de eerste maal in 50 jaar gehooïd. Tot slot werd een voormalige werfweg vrijgemaakt om het toekomstige reguliere werk te bevorderen.

In november werd een perceel van 1ha populieren, gemend met Amerikaanse eik gekapt om via omvorming naar hakhout de centrale hooiweide beter te verbinden met de oostelijk gelegen waardevolle graslanden.

Natuurpunt hoopt dat ze de blauwgraslanden in stand kunnen houden en dat ze een uitbreiding van deze soorten bevorderen.

Meer info: <http://www.natuurpuntdiepenbeek.be/nietelbroeken.htm>

Paddenoverzet.

Nu het ijs uit de beken en plassen verdwenen is en de temperaturen, ondanks de overvloedige regen, een beetje richting lente opschuiven beginnen de amfibieën de slaap uit hun ogen te wrijven. Maar amfibieën zijn “snelle” jongens. De slaap is nauwelijks uit de ogen gewreven of hun hormonen gaan opspelen en deze sturen hen op pad naar de vijver waar ze zelf ooit de dikkop uithingen. Verblind door een overdosis hormonen lopen ze een groot risico om terecht te komen onder de banden van een wagen en te eindigen als kraaienvoer in plaats van in de “armen” van een soortgenoot. Onze hulp is dan ook meer dan welkom om hen veilig aan de overzijde van de weg te krijgen.

In de Zandstraat heeft de gemeente ons een stevige hand toegestoken. Hier zorgt de vaste paddenwand dat de massamoord wordt voorkomen. Een grondige inspectie is echter nodige om de eventuele schade te herstellen.

In de Bentstraat moeten we de handen nog uit de mouwen steken. Op een zaterdag in voorjaar gaan we er voor zorgen dat de nodige maatregelen worden getroffen om de tortelende kikkers die geen oog hebben voor het wegverkeer tijdig op te vangen door hen in een ingegraven emmer te laten tuimelen.

De Houbrichtstraat is een andere straat met heel wat migrerende amfibieën die op zoek zijn naar een soulmate. Gezien de lengte van de Houbrichtstraat is het een onmogelijke opdracht om deze over de volledige lengte af te screenen. De gemeente zal dan ook gevraagd worden om het verkeer tijdelijk te beperken.

Valentijn is op 14 februari. Er zijn mensen die het vergeten, maar onze amfibieën hebben deze dag vet aangekruist in hun agenda. Zouden dan die verhalen van kikkers, prinsen en prinsessen toch een kern van waarheid bevatten? Wie zin heeft kan het tijdens de paddenoverzet eens uittesten en ze één voor één een kusje geven..... Wie voelt zich geroepen

Ijsvogel- / oeverzwaluwbroedwand in de Dorpsbemden.

Menig wandelaar heeft zich al verheugd als een bont gekleurd, fluorescerend vogeltje snel over het water scheert. Een ijsvogel waarnemen blijft telkens weer een unieke ervaring. Gelukkig hebben we in Diepenbeek nog enkele gebieden waar de ijsvogel nog aanwezig is. De soort houdt er goed stand, maar kan toch elke ondersteuning van onze zijde goed gebruiken. Een ijsvogel maakt zijn nest in een steile,

afgekalfde beek of
rivieroever.

Een andere
oeverwandbroeder is de
oeverzwaluw. Een
vogeltje dat niet meer zo
algemeen is. Hij broedt
in kolonies van een
tiental nesten.

Maar sinds de mens
begon met het
rechttrekken van de
waterlopen en het
betonneren van de
oevers, steken onze
beken in een keurslijf
zodat meanderen en dus
afkalvende oevers een
rariteit zijn.

Dit alles kunnen we

proberen te ondervangen door een kunstbroedwand op te richten.

Wat moet men zich hierbij voorstellen? Een betonnen of houten constructie waar men de open ruimte tussen de betonelementen opvult met aarde. In deze aarde kunnen de vogels hun hol uitgraven. Zulke wand sluit zeer nauw aan bij zijn natuurlijke habitat.

Na samenspraak met de vissers werd, op vraag van Natuurpunt, in de Dorpsbemden, aan de oevers van de Pomperik, recent zo een wand opgericht door gemeente voor de oeverzwaluw en/of de ijsvogel. Binnen het bestuur is eveneens het idee geopperd om ook een gelijkaardige broedwand op te richten in De Maten.

Onze natuurgebieden.

De Dorpsbenden-Pomperik: Graslanden worden natuur voor iedereen.

Situering; centrum Diepenbeek, hoek Verbindingslaan en de Demer.

Grootte: 38 ha, Beheerder: Jos Paulussen, 011/323962

Nietelbroeken: Sprookjesbos in Diepenbeeks Haspengouw.

Situering; Zuid-Diepenbeek grensoverschrijdend met Kortesseem en Hasselt.

Grootte: 66 ha, Beheerder Jos Ramaekers, 011/351583

De Dauteweyers: Industrieel patrimonium wordt weer natuur.

Situering; Lutselus, St-Servatiusstraat.

Grootte: 11 ha, Beheerder: André Witvrouw, 011/324382

De Maten: Natuurparel van midden Limburg.

Situering; Noord-Diepenbeek grensoverschrijdend met Genk.

Grootte: tot. 231 ha, Beheerder Diepenbeeks gedeelte: David Berx, 089/247702

De Mowkes: Voormalige waterkelder wordt vleermuizen (t)huis.

Situering; op de universitaire campus Diepenbeek aan de Stiemer.

Den Elst: Natuuroase in een landschap van monoculturen.

Situering; ten noorden en langs de autosnelweg, tussen de gehuchten het Crijt en het Reitse.

Grootte: 5 ha, Beheerder: (nog in overleg).

De Sluisbenden: (natuurontwikkelingsgebied).

Situering; ten westen van de universitaire campus, langs de Demer.

Grootte: 5 ha, Beheerder: Koen Thonissen, 011 / 25 60 41.

Beheerteams.

Er zijn in Diepenbeek sinds enige tijd beheerteams actief. Zo is er voor het natuurgebied De maten het matenteam en voor de Dorpsbenden, Dauteweyers en Sluisbenden is er het Demervalleiteam.

Het is de bedoeling om op vaste tijdstippen beheerwerken uit te voeren in het desbetreffende gebieden. Voor het matenteam is dat elke tweede zaterdag en voor het Demervalleiteam elke derde zaterdag van de maand telkens om **13u30**. Einde is voorzien om 16u.

Plaats van samenkomst; voor het matenteam; kruising Dillekensweyerstraat en het Fietspad.

Info: davidberx@pandora.be

voor het Demervalleiteam; afspraakplaats wordt via mail doorgestuurd.,

Info: thonissen_smets@hotmail.com.

Dus iedereen die tijd en goesting heeft om de handen uit de mouwen te steken voor de natuur, is van harte welkom.

Onze volgende natuurbelevingen.

Zondag 24 februari: busuitstap naar Zeeland (nl).

Voor verdere inlichtingen zie in deze nieuwsbrief.

Zondag 7 april: zie daar komt de lente in Nietelbroeken.

Nietelbroeken is op z'n mooist in de lente. De vele voorjaarsbloeiërs in het bos maken een wandeling dan tot een echte belevenis. Bloemetjes zoals dit bosviooltje zullen we zeker te zien krijgen. De zang van de vele vogels in het bos voegt nog een extra dimensie toe aan dit spektakel. Ook in de weilanden steken de eerste bloempjes dan hun kopjes op. Misschien zijn er al pinksterbloemen te zien. Wie deze uitbundige uiting van voorjaarsleven wil meemaken komt best naar de wandeling die we organiseren op zondag 7 april om 14u, met vertrek aan het Klein Cafeeke (hoek Kruisstraat en

Netelbroekstraat). We verkennen dan voor één keer het gebied ook buiten de wandelpaden. Vergeet zeker je laarzen niet! Deelname gratis voor leden en hun familie.

Zondag 4 mei: een avond op stap met mr en mevr boomkikker.

In de tweede helft van april wordt de Diepenbeekse mascotte, de boomkikker wakker. De mannetjes reppen zich dan naar de vijvers om met hun kenmerkende gekwaak een vrouwtje te lokken. De kleine kikkertjes hebben vele natuurlijke vijanden en daarom roepen ze pas als het donker wordt. Om iedereen de kans te geven een boomkikkerconcert mee te maken organiseren we een avondwandeling in de Dauteweyers op zaterdag 4 mei om 20.30u. We komen eerst samen in het ontmoetingscentrum te Lutselus (Pastorijstraat) waar we aan de hand van beelden ingewijd worden in het geheime leven van de boomkikker. Na het invallen van de duisternis gaan we op pad naar de roepplaatsen in het nabijgelegen natuurgebied van de Dauteweyers.

Zaklamp of toorts kunnen meegenomen worden, de kikkers laten er zich niet door afschrikken. Deelname gratis voor leden en hun familie.

Met wat geluk krijgen we dit te zien.

